

ת"פ 13502/08/19 - מדינת ישראל נגד עוזי מחריק

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 13502-08-19 מדינת ישראל נ' מחריק

בפני
בעניין: כבוד השופטת, סגנית הנשיא נועה חקלאי
המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם עוזי מחריק
נוכחים:
ב"כ המאשימה - מתמחה חיים חמיאס
הנאשם בעצמו
ב"כ הנאשם - עו"ד אחמד עומר

גזר דין

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בביצוע 8 עבירות של אי הגשת דוחות מע"מ במועד לפי סעיפים 117(א)(6) ו- 88(א) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן - חוק המע"מ) ולפי תקנה 23(ב)(1) לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו 1976 (להלן - תקנות המע"מ),
2. על פי עובדות כתב האישום הנאשם, על אף היותו עוסק מורשה לא הגיש במועד 8 דוחות תקופתיים לרשויות מע"מ, בין התאריכים 6/15-4/18.

הדוחות הוגשו באיחור (אחד מהם לא הוגש עד למועד כתב האישום) וסכומי המס בגין חלק מהדוחות לא שולמו כלל או שולמו באופן חלקי, כך שבמועד הגשת כתב האישום חוב המס שנבע מהדוחות עמד על סך של לפחות 40,927 ₪.

טיעוני הצדדים לעונש

3. ב"כ המאשימה ציינה כי לאחר הגשת כתב האישום הוגש הדוח החסר, וסכום המחדל התחילי העדכני עומד על 47,075 ₪. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, למידת הפגיעה בערכים המוגנים לאור היקף העבירות, לדבריה מתחם העונש ההולם לכל עבירות המע"מ שבכתב האישום נע ממאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר בפועל, 2-8 חודשי מאסר מותנה, קנס כספי בשיעור שנע בין 5% ועד 10% מגובה המחדל התחילי וכן חתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה בעתיד.

המאשימה הפנתה לאסופת פסיקה התומכת בטיעוניה.

ב"כ המאשימה ציינה כי אין לנאשם הרשעות קודמות בעבירות מס וכי תיק המע"מ נסגר בשנת 2018. הנאשם לא

הסיר את המחדל במובן זה שלא שילם את חוב המס.

לאור מכלול הנתונים עתרה המאשימה להטיל על הנאשם 5 חודשי מאסר מותנה, קנס בסך 4,000 ₪ והתחייבות.

4. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם מסדיר חובותיו במסגרת הליך הפש"ר לרבות החובות למע"מ. (הוצג לעיוני פרוטוקל הדיון). ב"כ הנאשם הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, למצבו האישי והמשפחתי.

ב"כ הנאשם הפנה לכך שהנאשם הודה בהזדמנות ראשונה, חסך זמן שיפוטי, פעל להסרת המחדלים כמיטב יכולתו, לאור כל האמור, עתר ב"כ הנאשם להימנע מהטלת מאסר מותנה וקנס משמעותי, ולהסתפק בהתחייבות.

5. הנאשם בדבריו האחרונים ציין כי ביקש לפרוע את חובו למע"מ, אך בשל הליך פשיטת הרגל שמתנהל נגדו, אינו רשאי לעשות כן, אלא באמצעות הליך פשיטת הרגל.

דין והכרעה

עונש אחד לכל העבירות

6. הנאשם נותן את הדין בגין ריבוי עבירות.

בית המשפט העליון קבע כי כל דוח שלא הוגש מהווה עבירה בפני עצמה ואין מניעה לגזור ענישה במצטבר בגין כל דוח. ראו רע"פ 5953/08 עתאמלה נ' מדינת ישראל (22.10.08); רע"פ 1130/20 דוד דהן נ' מדינת ישראל (13.4.20).

7. עם זאת, מעיון בפסיקת בתי המשפט ניתן ללמוד כי במרבית המקרים, כשנאשם נותן את הדין בגין ריבוי עבירות של אי הגשת דוחות במועד, נקבע מתחם עונש הולם אחד לכל העבירות ונגזר עונש כולל לכל העבירות. ריבוי העבירות כמו גם משך התקופה שבוצעו העבירות וסכום החוב המצטבר לרשויות המס, נלקחים בחשבון עת נשקלת חומרת הנסיבות.

המאשימה עצמה בטיעוניה עתרה למתחם עונש הולם אחד לכל העבירות המע"מ ולענישה אחת אשר תכלול את כלל העבירות שבכתב האישום.

8. לאור כל האמור, בהתאם להוראת סעיף 40ג(א) לחוק העונשין התשל"ז 1977, בשים לב לפסיקה הנוהגת ולעמדת הצדדים, יקבע מתחם עונש הולם אחד הכולל את כל העבירות המפורטות בכתב האישום.

מתחם העונש ההולם

9. **הערכים המוגנים** שנפגעו בעבירות שביצע הנאשם הם: שמירה על יציבות המשק והקופה הציבורית. מערכת המס מיועדת לאפשר לממשלה לפעול לקיום צרכי החינוך, הבריאות, הרווחה, הביטחון, לקידום ערכים חברתיים ראויים ועוד. פגיעה בדיווח במועד ובתשלום המס גוררת פגיעה בכיסו של כל אזרח ואזרח, במחסור בשירותים ציבוריים, פגיעה בערך השוויון בחלוקת נטל המס, פגיעה בסולידריות החברתית, פגיעה ביכולתה של רשות המס לקבל המידע הדרוש לה לצורך גביית מס אמת, ולבצע את מלאכת גביית המס והפיקוח על הגביה.

בית המשפט העליון בשורה ארוכה של פסקי דין עמד על החומרה שבעבריינות המס ועל החשיבות בענישה אשר תתן משקל בכורה לשיקולי הגמול וההרתעה, ותעדיף על פני נסיבות אישיות, על מנת שלא להביא לכרסום במוטיבציה של כלל משלמי המסים למלא חובתם.

ראו למשל ברע"פ 512/04 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (15.4.2004):

"עבריינות המס בכללה, אינה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צרכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס...".

ראו גם רע"פ 9004/18 מאיר יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018):

"בית משפט זה חזר ועמד על חומרתה של עבריינות המס, אשר נובעת מפגיעתה הקשה במשק, בכלכלה ובמגוון היבטים חברתיים הנוגעים לנטל תשלום המיסים, כמו גם מהקושי הרב שבחשיפתה. נפסק לא אחת, כי יש ליתן לחומרה זו ביטוי ממשי במסגרת גזירת עונשו של מי שהורשע בעבירות אלה, תוך מתן עדיפות לשיקולי הרתעה ולאינטרס הציבורי שבהחמרת הענישה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, וכאשר נקודת המוצא היא כי העונש ההולם בעבירות אלה הוא מאסר בפועל".

ראו גם רע"פ 5823/09 **באשיתי נ' מדינת ישראל** (17.8.2009); רע"פ 3137/04 **חג' נ' מדינת ישראל** (18.4.2004); רע"פ 977/13 **אודיז נ' מדינת ישראל** (20.2.13); רע"פ 1688/14 **כך נ' מדינת ישראל** (9.3.14); רע"פ 3385/13 **דימיטשטיין נ' מדינת ישראל** (29.5.13); רע"פ 7964/13 **רובינשטיין נ' מדינת ישראל** (31.12.13); רע"פ 7790/13 **חיים נ' מדינת ישראל** (20.11.13); רע"פ 1717/14 **ליזרוביץ נ' מדינת ישראל** (30.3.2014) רע"פ 5358/12 **שוקרון נ' מדינת ישראל** (10.07.12); רע"פ 3857/13 **יצחקיאן נ' מדינת ישראל** (30.07.2013) ורבים אחרים.

לעניין חומרת העבירה של אי הגשת דוחות מע"מ במועד ראו דברי בית המשפט העליון ברע"פ 1875/98 אורן בנגב - מתכות בע"מ ואח' נ' מדינת ישראל (7.9.20):

"אי-הגשת דוחות במועד משמעותה שימוש פרטי בכספי הציבור. אי-רישום במועד משמעותו אי-תשלום מס וכן ניכוי שלא כדין של מס תשומות על חשבון הציבור. אי-דיווח במועד ואי-רישום במועד הם גם אמצעים להשתמטות ממס. לאור כל זאת בולט האופי השלילי שבהתנהגות שמהווה את העבירות. העונש בצדן - שנת מאסר - אינו קל כלל ועיקר, ויש בו כדי להשליך על אפיון כעבירות של מחשבה פלילית".

10. **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** אינה ברף גבוה בשים לב להיקף הפגיעה בקופה הציבורית.

11. **באשר לנסיבות ביצוע העבירות** נתתי דעתי לכך שהנאשם איחר בהגשת 8 דוחות, (איחור הנע בין יומיים ועד חודשים וחצי, למעט דוח אחד שהוגש לאחר הגשת כתב האישום בחלוף כ- 3 שנים, נתתי דעתי לכך שהיקף הפגיעה בקופה הציבורית עמד על 47,075 ₪).

נתתי דעתי לכך שהעבירות בוצעו ללא תחכום, ללא אינדיקציה לתכנון מוקדם או לכוונה לחמוק מתשלום.

נתתי דעתי לדברי הנאשם לפיהם העבירות בוצעו על רקע מצוקה כלכלית, הגם שאין בכך כדי להוות נסיבות לקולה.

בית המשפט העליון קבע לא אחת כי אין זכות לעכב כספי מס גם על רקע קשיים כלכליים.

ראו למשל ברע"פ 4844/00 **ברקאי נ' מדינת ישראל** (9.12.2001):

העבירות על סעיף 117(א)(14) לחוק מס ערך מוסף ועל סעיף 219 לפקודה הן עבירות שנקבעו על-מנת להגן על רכוש הציבור מפני עיכוב שלא כדין של כספים המגיעים לציבור... גם כאשר עיכוב הכספים מוסבר בקיומם של קשיים כלכליים, ואף אם העיכוב נעשה רק מתוך שאיפה לדחות במעט את מועד העברת הכספים, עדיין מתעורר חשש שבנסיבות מסוימות לא יוכלו רשויות המס לקבל כספים אלו כלל אם הפרט יקלע למצב של חדלות-פירעון, כפי שגם אירע במקרה שבפנינו [...] יוצא אפוא כי על-פי תכליתם, האיסורים הפליליים על הימנעות מהעברת מסים שנגבו משתרעים גם על מצבים שבהם לפרט עומדת אך ברירה בין עיכוב כספי המסים בידי לבין התמוטטות הכלכלית. שכן, לפרט אין זכות לבסס את המשך פעילותו העסקית על כספים שאינם שייכים לו".

ראו גם רע"פ 6167/11 **ספקיוריטי המוקד המרכזי בע"מ נ' מדינת ישראל** (19.2.12).

12. **עיון בפסיקה הנוהגת** במקרים דומים, מעלה כי העונשים המוטלים על נאשמים נעים ממאסרים מותנים ועד למספר חודשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח וקנסות הנעים בין אלפי שקלים לעשרות אלפי שקלים. במקרים בהם סכומי המס מאוד גבוהים והמחדלים הוסרו מסתפקים בתי המשפט לא אחת בענישה צופה פני עתיד, לעומת זאת, כאשר עסקינן בריבוי עבירות ובהיקף משמעותי, וכאשר המחדלים לא הוסרו, הענישה הרווחת היא

מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג וברח ובמקרים הקלים יותר, מאסר לריצוי בעבודות שירות. אך קיימים גם מקרים, בהם בתי המשפט מסתפקים בענישה צופה פני עתיד, גם מקום בו המחדל לא הוסר. ראו למשל:

· עפ"ג (מרכז) 24241-12-14 **שטרן אוזן נ' מדינת ישראל** (10.2.15) 11 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל כ-50,000 ₪. המחדל לא הוסר. בית המשפט קמא קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 5-8 חודשי מאסר, מאסר על תנאי וקנס בן 10,000-30,000 ₪. בית המשפט קמא גזר על המערער 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, מאסר מותנה בן 6 חודשים ונמנע באופן חריג מהטלת קנס. בית המשפט המחוזי קיבל את הערעור והפחית את המאסר ל-3 חודשים בריצוי עבודות שירות. יתר רכיבי גזר הדין נותרו ללא שינוי.

· עפ"ג (מרכז) 37359-08-13 **מדינת ישראל נ' דני ארוב** (28.1.14) 5 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 65,129 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 7 חודשי מאסר וקנס הנע בין 3,000 ₪ ל-20,000 ₪. בית משפט קמא גזר על המשיב מאסר מותנה בן 5 חודשים, קנס בסך 8000 ₪ והתחייבות בסך 15,000 ₪. ערעור המדינה נדחה.

· ת"פ (נצרת) 66587-03-19 **מדינת ישראל נ' חוג'יראת ואח'** (25.5.21). 13 דוחות שלא הוגשו במועד. סכום המחדל 37,500. המס שולם במלואו. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 10 חודשי מאסר. נגזרו מאסר מותנה וקנס בסך 9000 ₪.

· ת"פ (תל אביב) 50808-10-18 **מדינת ישראל נ' אזולאי** (28.5.19). 5 דוחות שלא הוגשו במועד ו-3 דוחות שהוגשו במועד אך לא שולם המס. סכום המחדל 65,184 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם מאסר מותנה ועד 7 ח' מאסר וקנס בשיעור של 5%-10% מסכום המחדל. נדון למאסר מותנה של 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 5,500 ₪ והתחייבות.

· ת"פ (שלום ת"א) 64422-02-18 **מדינת ישראל נ' וינר** (3.6.2019). 9 דוחות שלא הוגשו במועד. המחדל הוסר חלקית ובעת גזר הדין סכום המחדל עמד על סך של 40,493 ש"ח. נקבע מתחם מאסר מותנה ועד 7 ח' מאסר וקנס שנע בין 2,000-4,000 ש"ח. נדון למאסר מותנה של 6 חודשים למשך 3 שנים וקנס בסך 3,000 ₪ והתחייבות בסך 8,000 ש"ח.

· ת"פ (ת"א) 25376-09-18 **מדינת ישראל נ' פרח פייר** (13.6.21). 4 דוחות שלא הוגשו במועד על רקע קריסה כלכלית. סכום המחדל 78,558 ₪. המחדל לא הוסר. נקבע מתחם ממאסר מותנה ועד 9 חודשי מאסר. נדון למאסר מותנה, קנס בסך 5000 ₪ וענישה נלווית.

13. באשר לגובה הקנס. עסקינן בעבירות אשר נעברו ממניע כלכלי וישנה חשיבות לענישה כלכלית מרתיעה. גובה הקנס מושפע מהיקף העבירות. עם זאת, ובהתאם להוראת סעיף 40 ח לחוק העונשין, בקביעת מתחם הקנס ההולם יש להתחשב גם במצבו הכלכלי של הנאשם.

14. לאור כל האמור אני קובעת כי מתחם העונש ההולם לכלל העבירות שביצע הנאשם בנסיבות שבפני נע ממאסר מותנה ועד 6 חודשי מאסר, קנס הנע בין 2,000-5,000 ₪ וענישה נלווית.

שיקולים בגזירת עונשו של הנאשם

15. בעניינו של הנאשם אין הצדקה לחרוג לחומרה או לקולה ממתחם העונש ההולם, גם לא משיקולי שיקום.
16. בבואי לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם לקחתי בחשבון את הנתונים שלהלן:
- זקפתי לזכותו של הנאשם את העובדה שבחר לקחת אחריות ולהודות במיוחס לו בהזדמנות ראשונה.
 - זקפתי לזכותו של הנאשם את היותו נעדר הרשעות קודמות.
 - נתתי דעתי לדברי הנאשם כי לא הסיר את המחדל ולא שילם את הקנס ישירות למע"מ עקב היותו מצוי בפשיטת רגל, והחובה לפרוע החובות במסגרת הליך פשיטת הרגל.
 - לקחתי בחשבון את השפעת העונש על הנאשם ומשפחתו, את נסיבותיו האישיות כפי שפורטו על ידי הנאשם ובא כוחו. את מצבו המשפחתי, הכלכלי והרפואי.
17. לאור מכלול נתוניו של הנאשם ומצאתי לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של המתחם.

עונשו של הנאשם

18. סיכומי של דבר, מצאתי לנכון ולמידתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים.
- א. מאסר בן 3 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים מהיום לבל יעבור הנאשם כל עבירה לפי חוק מע"מ.
- ב. קנס בסך של 2,500 שח או 8 ימי מאסר תמורתו.
- הקנס ישולם ב- תשלומים חודשיים רצופים ושווים. תשלום ראשון לא יאוחר מיום 15.11.22.
- את הקנס ניתן לשלם תוך 3 ימים מהיום באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בהצגת בשוברי תשלום).

ג. הנאשם יתחייב בפני על סך של 10,000 ₪ וזאת לבל יעבור עבירות על חוק המע"מ תוך 3 שנים מהיום. במידה ולא יתחייב - יאסר למשך 20 יום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בבאר שבע בתוך 45 ימים מהיום

ניתן היום, כ' תמוז תשפ"ב, 19 יולי 2022, במעמד הצדדים.